

Sygn. akt VII U 2249/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 01 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jacek Chaciński
Protokolant:	sekretarz sądowy Anna Łempicka

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2015 r. w Lublinie

sprawy M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 25 września 2014 roku, nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala M. K. prawo do emerytury od dnia (...)roku.

Sygn. akt VII U 2249/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 września 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił M. K. przyznania prawa do emerytury, gdyż wnioskodawczyni nie udokumentowała 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła M. K. domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury. Podniosła, że pracowała w (...) Spółdzielni Pracy w Ł. przez 15 lat, miesiąc i 28 dni w warunkach szczególnych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

M. K. urodzona (...) w dniu(...) roku złożyła wniosek o emeryturę. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Przed organem rentowym udowodniła 23 lata, 2 miesiące i 19 dni okresów składkowych i nieskładkowych (okoliczności bezsporne).

Wnioskodawczyni w (...) Spółdzielni Pracy w Ł. była zatrudniona w okresie 2 maja 1979 roku do 31 października 2000 roku. W okresie od dnia 21 listopada 1986 roku do dnia 20 listopada 1989 roku przebywała na urlopie wychowawczym (świadcstwo pracy – k. 7 akt ZUS).

Pracę rozpoczęła na stanowisku brakarza na pełnym etacie w dziale produkcji zabawek. Praca polegała na kontroli jakości produkowanych produktów. Zabawki były wytwarzane z tworzyw sztucznych: polistylenu, polipropylenu, polietylenu i karnamidu. Pracowała na hali. Sprawdziała czy elementy zabawek są prawidłowe, czy nie są uszkodzone. Na hali znajdowały się wtryskarki i wylączarki w ilości 12-13 maszyn. Produkowano różne elementy do zabawek jak samochodziki, taczki. Elementy wybrakowane były wyrzucane. Pracownicy przy wtryskarkach byli zatrudnieni na stanowiskach wtryskarkowi, natomiast przy wylączarkach – wylączarkowi. Na stanowisku brakarza wnioskodawczyni pracowała do końca roku 1979 roku. Następnie pracowała na wylączarce. Wchodziła po schodach, aby nasypać surowca, następnie dodawała barwniki i oba te składniki mieszała kijem, żeby zabarwić surowiec. Temperatura surowca wynosiła od 180 do 250 stopni. Po naciśnięciu przycisku surowiec wychodził z rękawa. Zamykała się forma i wychodził gotowy element. Wnioskodawczyni wyjmowała element, który był bardzo gorący, obcinała nożem nierówne brzegi. Sam barwnik był bardzo pylisty. Na wylączarce wnioskodawczyni pracowała przez 3 lata, a dalej pracowała na wtryskarkach. Praca przy wtryskarce wyglądała podobnie. Polegała na wyspaniu surowca i jego zabarwieniu. Wylączarka od wtryskarki różniła się tym, że w wylączarce była sprężarka, która wydumuchiwała powietrze. Także i w tym przypadku panowała wysoka temperatura. Na wtryskarce wnioskodawczyni pracowała do końca 1994 roku, zaś po tej dacie zakład przekształcił się i rozpoczęta została produkcja butów.

W okresie od 1994 roku do końca zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy w Ł. tj. do 31 października 2000 roku wnioskodawczyni wykonywała prace pakowacza, pracownika pomocniczego produkcji, sitowacza oraz szwacza.

Do obowiązków wnioskodawczyni jako sitowacza należało malowanie butów. Wylewała farbę na ramkę, kładła pod spód cholewkę i packą przeciągała, żeby druk przebił się na cholewkę. Pracowała w małym pomieszczeniu, bez wentylacji, gdzie dawniej znajdowała się męska szatnia. Unosił się tam odór z acetonów, klejów oraz rozpuszczalników. Jako sitowacz wnioskodawczyni pracowała łącznie przez okres dwóch lat – na który składały się kilkumiesięczne okresy pracy na wiosnę, kiedy produkowano półbuty.

W zakładzie pracy znajdowały się również pomieszczenia, gdzie były stanowiska do klejenia i do szycia. Praca wnioskodawczyni na szwalni polegała na tym, że zszywała elementy buta na maszynie. Jako szwacz obuwnik skarżąca pracowała przez okres jednego roku.

M. K. początkowo otrzymywała dodatek z tytułu pracy w warunkach szkodliwych, a następnie otrzymywała jedynie mleko i soki. (zeznania wnioskodawczyni – k. 38v-39v, 52v-53, zeznania Z. Z. – k. 39v-40, zeznania H. B. – k. 40-41v, zeznania Z. B. – k. 51v-52v).

Powyższy stan faktyczny ustalony został na podstawie powołanych dowodów. Przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla wnioskodawczyni. Z. Z. pracowała w (...) Spółdzielni Pracy w Ł. jako operator maszyn od 1977 roku do 1994 roku, H. B. był tam zatrudniony od 1978 roku do 2001 roku, przez większość czasu na stanowisku mechanika produkcji, Z. B. od 1969 roku do 2000 roku wykonywała obowiązki mistrza zmianowego. Świadcowie pracowali wspólnie z wnioskodawczynią i mieli możliwość zaobserwowania wykonywanych przez nią obowiązków w trakcie pracy. Zeznawali logicznie, spontanicznie i szczerze. Niektórych szczegółów nie byli w stanie sobie przypomnieć jednak jest to zrozumiałe z uwagi na znaczny upływ czasu. Treść tych zeznań w powiązaniu z twierdzeniami wnioskodawczyni pozwoliła na jednoznaczne ustalenie faktycznie wykonywanych przez wnioskodawczynię czynności w trakcie pracy. Zeznania te zostały uznane za wiarygodne.

Odnosząc się do świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach Sąd nie dał wiary temu dokumentowi jedynie w zakresie w jakim wskazuje, iż w całym okresie od 21 listopada 1989 roku do 31 października 2000 roku wnioskodawczyni wykonywała pracę w warunkach szczególnych. W toku przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd ustalił, iż wnioskodawczyni w okresie od początku 1995 roku wykonywała prace pakowacza,

pracownika pomocniczego produkcji, sitowacza oraz szwacza. Wskazać przy tym należy, iż jedynie czynności wykonywane przez wnioskodawczynię na stanowiskach sitowacza oraz szwacza, przez łączny okres trzech lat, podlegają zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych. Z uwagi na brak dokumentacji z której wynikałyby daty dzienne kiedy wnioskodawczyni wykonywała konkretne czynności niemożliwe jest ustalenie dokładnych okresów wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Niemniej jednak w ocenie Sądu zebrany materiał dowodowy pozwala na przyjęcie, iż czynności te wykonywane były przez okres 3 lat.

Należy przy tym zaznaczyć, że Sąd nie jest związany żadnymi ograniczeniami w postępowaniu dowodowym w sprawach ubezpieczeń społecznych, które obowiązują w postępowaniu przed organem rentowym. Zasadniczym celem tego postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Przepis art. 473 k.p.c. wprost stanowi, że w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Z kolei ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku, II UKN 186/97, OSNP z 1998 roku, Nr 11, poz. 342; z dnia 21 września 1984 roku, III UZP 48/84, LEX nr 14630; z dnia 10 marca 1984 roku III UZP 6/84, LEX nr 14625).

W ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony materiał dowodowy pozwala na przyjęcie, że wnioskodawczyni wykonywała pracę w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od 2 maja do 20 listopada 1986 roku i od 21 listopada 1989 roku do 31 grudnia 1994 roku – na stanowiskach brakarza i wtryskarowego, oraz po 1 stycznia 1995 roku przez okres trzech na stanowisku sitowacz i szwacz obuwnik.

Czynności wykonywane przez wnioskodawczynię w w/w okresach opisane są w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w wykazie A, dziale XIV, poz. 24 tj. „kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”, wykazie A, dziale IV, poz. 17 – „produkcja i przetwórstwo żywic i tworzyw sztucznych oraz produkcja surowców, półproduktów i środków pomocniczych stosowanych do ich produkcji i przetwórstwa, produkcja wosków i woskoli” oraz wykazie A dziale VII, poz. 14 rozporządzenia – „prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego”.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.), zwanej dalej ustawą FUS, kobietom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęły okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według art. 32. ust. 2 za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Ustęp 4 stanowi natomiast, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym

stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis art. 1 § 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego wnioskodawczyni udowodniła okres pracy w warunkach szczególnych w wymiarze przekraczającym wymagane 15 lat. Tym samym spełnia wszystkie wymagane przesłanki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku. Zaskarżoną decyzję należało zatem zmienić i ustalić M. K. prawo do emerytury od dnia (...)roku, tj. od dnia złożenia wniosku o emeryturę.

W tym stanie rzeczy, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.